

Uchwała Nr SO.16.4012.146.2025

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 18 kwietnia 2025 roku

w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Środa Wielkopolska za 2024 rok
wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem
Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 r., w osobach:

Przewodnicząca: Małgorzata Bekała

Członkowie: Katarzyna Gableta
Edyta Zastrow

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych
izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7.) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia
2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), wyraża o przedłożonym
przez Burmistrza Miasta Środa Wielkopolska sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2024 rok
wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

opinię pozytywną

Uzasadnienie

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii, było sprawozdanie
roczne z wykonania budżetu Gminy Środa Wielkopolska za 2024 rok oraz informacja o stanie mienia
Gminy, przedłożone tut. Izbie w dniu 28 marca 2025 r.

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową Gminy Środa
Wielkopolska na 2024 rok (po zmianach), uchwałą w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy
Finansowej Gminy Środa Wielkopolska (po zmianach) oraz sprawozdaniami budżetowymi Jednostki
za rok 2024.

- I. Przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia
do sprawozdania oraz część tabelaryczną.
 1. W części opisowej sprawozdania Burmistrz zawarł informacje o planowanych i wykonanych
dochodach i wydatkach budżetu, ze wskazaniem źródeł pochodzenia dochodów oraz przeznaczenia
wydatków. Poinformował o skutkach obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg
i zwolnień, umorzenia zaległości podatkowych oraz rozłożenia na raty i odroczenia terminów
płatności podatków i opłat. Wskazał stan zaległości w wybranych podatkach i opłatach
oraz niepodatkowych dochodach budżetu Gminy, a także czynności podejmowane w celu
wyegzekwowania należnych Gminie dochodów. Omówił przychody i rozchody budżetu, wynik
budżetu, a także stan zadłużenia Gminy na dzień 31 grudnia 2024 r.
 2. W części tabelarycznej sprawozdania przedstawiono m.in.:
 - dochody i wydatki, w szczególności zgodnej z uchwałą budżetową, wraz z komentarzem;
 - wydatki majątkowe;
 - przychody i rozchody budżetu;
 - stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich;

- zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, dokonane w trakcie roku budżetowego 2024.

3. W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2024 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 oraz art. 269 ustawy o finansach publicznych.

4. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono: sprawozdanie merytoryczne z działalności Ośrodka Kultury im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w roku 2024, sprawozdanie z wykonania planu finansowego na dzień 31.12.2024 r. Biblioteki Publicznej im. R. W. Berwińskiego w Środzie Wielkopolskiej oraz roczne sprawozdanie z wykonania planu finansowego Muzeum Ziemi Średzkiej „Dwór w Koszutach” za okres od 01 stycznia 2024 roku do dnia 31 grudnia 2024 roku.

Skład Orzekający wskazuje, że z art. 267 ust. 3 ustawy o finansach publicznych wynika obowiązek przedłożenia przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) regionalnej izbie obrachunkowej, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, sprawozdania rocznego z wykonania budżetu jednostki, zawierającego zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie natomiast z art. 13 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do zadań izby należy wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województw oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami.

II. Analiza porównawcza danych prezentowanych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2024 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tut. Izbie.

III.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Środa Wielkopolska za rok 2024 został wykonany z nadwyżką w wysokości 5.273.767,56 zł (przy planowanym deficycie budżetu w kwocie 10.144.288,80 zł), bowiem:

a) dochody zrealizowano w wysokości 259.357.595,80 zł, co stanowi 98,90% planu, z tego:

- dochody bieżące w kwocie 242.086.744,70 zł, co stanowi 98,48% planu,
- dochody majątkowe w kwocie 17.270.851,10 zł, co stanowi 105,16% planu;

b) wydatki zrealizowano w wysokości 254.083.828,24 zł, co stanowi 93,28% planu, z tego:

- wydatki bieżące w kwocie 220.859.590,43 zł, co stanowi 94,48% planu,
- wydatki majątkowe w kwocie 33.224.237,81 zł, co stanowi 86,00% planu.

Z powyższego wynika, że wykonane wydatki bieżące są niższe od wykonanych dochodów bieżących, co spełnia wymogi art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

2. W roku sprawozdawczym Gmina zrealizowała przychody budżetu w łącznej wysokości 39.714.866,64 zł, w tym: zaciągnęła pożyczkę długoterminową w kwocie 18.000.000,00 zł (100,00% planu), a także dysponowała niewykorzystanymi środkami pieniężnymi, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w wysokości 1.001.380,81 zł, które zostały zaangażowane w budżecie roku 2024 w kwocie 941.220,22 zł oraz wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 20.713.485,83 zł, które zostały zaangażowane w budżecie roku 2024 w kwocie 2.079.503,14 zł.

Rozchody budżetu zrealizowano w łącznej wysokości 10.862.362,56 zł (99,87% planu),

w tym: z tytułu spłat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych w kwocie 8.362.362,56 zł oraz z lokat na okres wykraczający poza rok budżetowy w kwocie 2.500.000,00 zł. Powyższe dane potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 (korekta Nr 1).

3. Z przedłożonego sprawozdania z wykonania budżetu oraz sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2024 roku (korekta Nr 1) wynika, że zadłużenie Gminy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, wyemitowanych obligacji komunalnych oraz innych tytułów dłużnych na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosło 111.901.844,08 zł, co stanowi 43,15% wykonanych dochodów. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.
4. Według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 (korekta Nr 1) należności na koniec 2024 roku wynosiły 24.823.189,46 zł, w tym zaległości – 18.945.389,35 zł. Wielkość zaległości na koniec roku 2024 w porównaniu z rokiem 2023 uległa zwiększeniu o kwotę 6.103.785,15 zł.
5. Na podstawie sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 (korekta Nr 1) Skład Orzekający ustalił, że na koniec okresu sprawozdawczego zobowiązania niewymagalne stanowiły kwotę 5.870.209,92 zł.

W wyniku analizy sprawozdania Rb-28S Skład Orzekający stwierdził, że wykazane zobowiązania niewymagalne wraz z wydatkami wykonanymi przekraczają plan łącznie o kwotę 4.118.570,98 zł. Przekroczenia te dotyczą wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (w łącznej kwocie 4.116.496,32 zł) oraz zakupu energii (2.074,66 zł).

Na str. 3 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr 51/2025 Burmistrza Miasta Środa Wielkopolska z dnia 28 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Środa Wielkopolska za rok 2024, stanowiącego część opisową sprawozdania z wykonania budżetu, zamieszczono następującą informację: *„Burmistrz na podstawie otrzymanego upoważnienia w uchwale budżetowej oraz w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zaciągnął zobowiązania przekraczające plan wydatków na rok 2024, w tym na przedsięwzięcia wieloletnie wymienione w załączniku nr 2 do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, w tym w głównej mierze z tytułu wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego (§§ 404, 411, 412, 471)”*.

Rada Miejska w Środzie Wielkopolskiej w uchwale Nr LXX/883/2023 z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Środa Wielkopolska na rok 2024 ustaliła sumę 5.000.000,00 zł, do której Burmistrz może samodzielnie zaciągać zobowiązania (§ 12).

Natomiast w uchwale Nr LXX/882/2023 z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Środa Wielkopolska Rada Miejska w Środzie Wielkopolskiej upoważniła Burmistrza (§ 5) do zaciągania zobowiązań:

- 1) związanych z realizacją przedsięwzięć,
 - 2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania Gminy i których płatności wykraczają poza rok budżetowy, a także do przekazania uprawnień do zaciągania tych zobowiązań kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy.
6. Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 wynika, że w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej poniesione zostały wydatki związane z wypłatą odsetek, kar

i odszkodowań:

Dział	Rozdział	Paragraf	Nazwa	Plan	Wykonanie
700	70005	4590	Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	373 600,00	370 121,00
700	70005	4600	Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	3 390,00	3 360,00
700	70007	4580	Pozostałe odsetki	3 300,00	3 232,83
700	70095	4590	Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	96 700,00	8 712,00
700	70095	4600	Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	55 000,00	272,66
750	75095	4580	Pozostałe odsetki	1 300,00	49,66

W sprawozdaniu Burmistrz wskazał przyczyny poniesienia przedmiotowych wydatków.

7. Wykonanie dochodów z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatków związanych z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii obrazuje poniższa tabela:

Dochody [zł]			Wydatki [zł]		
Rozdział (§)	Plan	Wykonanie	Rozdział	Plan	Wykonanie
75618 (§ 0270)	271 922,03	271 922,03	85153	13 000,00	13 000,00
75618 (§ 0480)	1 045 000,00	1 048 027,77	85154	1 361 291,29	873 299,94
Razem	1 316 922,03	1 319 949,80	Razem	1 374 291,29	886 299,94

Ponadto w przychodach budżetu w § 905 /Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach/ zaplanowane zostały niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 57.369,26 zł.

Tym samym niewykorzystana w roku 2024 kwota dochodów z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych stanowi 491.019,12 zł.

Skład Orzekający przypomina, że zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151, z późn. zm.) „Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ będą wykorzystywane na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2

- i nie mogą być przeznaczone na inne cele.”.

Natomiast w myśl art. 9³ ust. 4 ww. ustawy środki pochodzące z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (określone w art. 9² ust. 11 i 21 ustawy) gmina zobowiązana jest przeznaczyć „na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”.

Ponadto ww. środki mogą być przeznaczone na pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie ich państwa, co wynika z przepisów art. 31a i art. 31b ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.).

Na dzień wydania niniejszej opinii w uchwale budżetowej Gminy Środa Wielkopolska na 2025 rok nie planuje się w § 905 przychodów z niewykorzystanych w 2024 roku środków z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

8. Dochody i wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wykonane zostały w wysokościach odpowiednio: dochody w rozdz. 90002 – 13.409.572,69 zł (w tym § 0490 – 13.262.196,64 zł) oraz wydatki w rozdz. 90002 – 13.765.251,44 zł (w tym § 4300 – 13.479.217,46 zł). Zaległości w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 2.075.529,64 zł, natomiast zobowiązania niewymagalne 578.375,77 zł.

Ponadto w przychodach budżetu w § 905 /Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach/ zaplanowane zostały środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich w kwocie 847.365,74 zł.

Zatem w 2024 roku pozostała niewykorzystana kwota dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – 491.686,99 zł. Wymienione środki zostały wprowadzone do budżetu roku 2025 w przychodach (§ 905) oraz przeznaczone na cele określone w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399, z późn. zm.) uchwałą Nr X/128/2025 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 27 lutego 2025 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Środa Wielkopolska na rok 2025.

W sprawozdaniu z wykonania budżetu ujęto informacje o wysokości zrealizowanych w 2024 roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2-2c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wraz z objaśnieniami, czym wypełniono wymóg wynikający z art. 6r ust. 2e tej ustawy.

- IV. Przedłożona informacja o stanie mienia Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. zawiera dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z tego tytułu w roku 2024. W dokumencie tym zawarto również informacje o posiadanych przez Gminę udziałach w spółkach.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Małgorzata Bekała

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.